

Poština plačana v gotovini

Cena 2 Din

OPERA

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI 1932/33

JIM IN JILL

Premijera 10. junija 1933

IZHAJA ZA VSAKO PREMIJERO

UREDNIK: M. BRAVNIČAR



LJUBLJANA, NEBOTIČNIK VI. NADSTR.

TELEFON 24-63

**ELEGANCA
TOČNOST
SOLIDNOST**

FRANCOSKI, ANGLEŠKI PLAŠČI

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Izhaja za vsako premijero

Premijera 10. junija 1933

Jim in Jill

Pri nas je udomačena dunajska in madžarska opereta in le redko pride v naš repertoar drugega porekla. Prva leta po vojni, ko smo odprli vrata našega gledališča tudi opereti, smo začeli z Offenbachom (Lepa Helena in Orfej v podzemlju) in Johann Straubovim »Netopirjem«. Ta dela imajo umetniško vrednost in so nekako v sredi med komično opero in opereto. Tudi J. Straubova sovrstnika Suppe in Millöcker sta bila s svojimi deli na našem odru, vsi ti pa so danes klasiki operete in prekašajo vsebinsko vse sodobne operetne skladatelje. Najčastnejša izjema je še Lehár, ki je od vseh živečih dunajskih operetnih skladateljev najvrednejši. Poleg dunajske operete se je po zaslugi Kalmana in Abrahama močno uveljavila tudi madžarska, ki konkurira dunajski konjunktorni opereti celo v njenem rojstnem mestu. Modna francoska in angleška dela te vrste pa ne poznamo in prihaja sedaj prvič na naš oder. Čudno bi prav za prav bilo, da bi ne imeli Angleži in Amerikanci dobre operete, ko so pri njih tla najbolj pognojena za jazz, ki je močno učinkovit in pripraven za sodobno opereto. »Jim in Jill« je taka angleška opereta. Vse glasbene točke so zgrajene na »jazz« ritmu, sentimentalna nastrojenja so v primeru z dunajskimi operetami črtana.

Glasbo sta napisala Vivian Ellis in Richard Myers, tekst pa Clifford Grey in Greate Newman.

»Jim in Jill« je vsebinsko sorodna komedijam »Roksi« ali »Pegica mojega srca« in nima z dunajsko šablono nič skupnega. Glavna oseba Jim je prav za prav moderna pepelčica v moški izdaji. Vsa komedija se odigrava na posestvu družine Lancaster, ki sestoji iz obligatnega očeta, ki je pod copato, aristokratsko namišljene matere, porednih otrok in nevoljnega Jima, daljnjeega posinovljenega sorodnika. Jim je v družini neke vrste sluga, ki mora opravljati vsa poljska in hišna dela. Tudi Jimu mora nekoč zasijati »sonce sreče«, vendar pot ni lahka in mora skozi nešteto neprilik in spletk da pride do svojega veselega dneva.

Lancastrov sosed, bogati tovarnar in težki milijonar Kemp bi kmalu utonil, pa ga je v poslednjem trenutku rešil Jim. Kemp ima lepo hčerko Jill, ki je prišla (kdo ve zakaj in kako) kot sobarica k Lancastrovim. Med Jimom in Jill se razvije komična idila, ki se odigrava vsepovsod in konča po principih »happy-enda«, s poroko moderne milijonarke.

Secesija operete

Predpogoj za secesijo operete je v tem, da se skladatelji in libretisti oprostijo vseh vplivov okuženega in razpadajočega prometa. Pisatelj teksta naj se spet nauči poslušati glas ljudstva in naj se odvrne od velikomestne, dekadentne visoke družbe. Skladatelj naj se nauči obvladati svoje rokodelstvo, emancipirati se mora od šlagerske industrije in pozabiti nekoliko na tantijeme. Prav gotovo si bo potem česa domislil. V splošnem ne sme imeti častihlepja, da bo pisal same »svetovne uspehe«. Lortzing in Offenbach mu morata biti vzor v priprostosti, jasnosti izraza in v lahki razumljivosti.

Pri večini umetnikov se ne smemo pritoževati nad pomanjkanjem duha in znanja. Pomanjkljiva je samo premoč v držanju, v sproščujočem smehu. Kdor hoče, kakor Brecht in Weill, postreči s »svetovnim nazorom« v obliki težkih kanonov, ta ne bo pridobil ljudstva. Aristophanes je Atencem povedal bridke resnice, ampak on je resnice oblekel v igračkasto in vedro obleko. Tudi Offenbach ni držal roke na ustnih, ampak on je vihtel svoje rezilo z eleganco in gracijo. Pri nas hočejo podzidati svoje časovne satirične opazke kar z gotovimi in izdelanimi teorijami. Manjka pa gracija, lahkota in čut za vse ono, kar je Nietzsche razumel pod besedo »jug«. Preveč so okorni, težki in rajše si med seboj razbijajo butice, kakor da bi spoznavali stvari, ki so človeške, preveč človeške in jih urejali v prisrčen smeh.

Današnji čas bo zrel za secesijo operete šele tedaj, ko dobi smisel za večne in splošne človeške resnice. Opereta ni tribuna za strankarske agitatorje, pa tudi ne propagandni prostor za šlagersko industrijo. Ona je kakor njena velika sestra opera: odsev in zrcalo življenja. Da je doživela tako velik padec, da je v »dunajski opereti« postala degenerirani družbi predmet užitka ni njena krivda, temveč krivda tega časa. Ideja operete kot ljudske spevoigre ali časovne satirične igre ostane v tem razvoju nedotaknjena.

Herbert Connor.



Razno

Nova češka opera »Botra Smrt«.

Libreto ji je napisal Stanislav Lom, a komponiral jo je Rudolf Karel. Osnovna misel, da se smrt lahko pojavi tudi kot rešiteljica in odrešenica življenja, je posneta po prastari pripovedki in njene veljavnosti pesnik libretist ni podkrepil le z decentnim pravljničnim čarom, ampak tudi s fino življensko filozofijo. Avtor je našel pravilnega izraza za vse žive sile sedanjega časa v okviru zelo razgibanega dejanja. Lepo je podal neumljivega muzikanta prosjaka, katerega najmlajšemu sinu podeli krstna botra Smrt nadnaravni dar, da prodre v tajnosti življenja in smrti. Komponist Karel se je dobro vživel v dovršeni libreto. Stara narodna pripovedka, ubogi muzikant, intimni dialogi in tudi lirični prizori so mu nudili dovolj gradiva za muzikalične misli. Kot temeljit kontrapunktik in simfonik zmaga Karel instrumentacijsko tehniko kot stranski tir in da tem več torišča besedi. Glasba je plemenita in tehnično dovršena.

Krstna predstava te opere se je vršila v Brnu. Režiser dr. Branko Gavella je stal pred težko nalogo: napol pravljica, napol resnica, pa jo je rešil, kakor tudi kritika, brezhibno. Tudi kapelnik Balatka je vsestransko zadovoljil in občinstvo je oba avtorja z igralci vred ponovno poklicalo pred rampo.

Knjiga o Ani Pavlovi,

ki jo je napisal njen mož D'André, je izšla 13. januarja o priliki 15. obletnice, ko se je ustanovilo rusko založništvo »Petropolis«. Knjiga je prekrasno opremljena in je tiskana v 600 izvodih. 413 tiskanih strani in številne slike v knjigi povedo približno vse, kar se da z besedo in sliko povedati o tej edinstveni umetnici. Prvi koraki, Učitelji, Baletni mojstri, kako je Pavlova delala, V inozemstvu, Skupina, Plesalci in dirigenti, Za kulisami, Misli in nazori Pavlove, Pavlova v življenju, Popularnost, Slikarji in kiparji, Pavlova in Djagilev, Odrski kostumi in plesni čevaljčki, Glasba, Fotografija in film, Dobrodelnost, Nove smeri v plesni umetnosti, Reklama, Narodni plesi raznih narodov, Srečanja in poznanstva, Ljubljenci Pavlove (živali), Taglioni, Elster in Pavlova, Zadnji dnevi — pod temi naslovi pripoveduje avtor pošteno in preprosto zgodovino umetniškega življenja, ki je trajalo 49 let in ki je napolnilo ves civiliziran svet s sijajem in veseljem. Še zgovornejše kakor besede govore slike, med katerimi ostanejo nekatere neizbrisane doživljaj, n. pr. ameriška fotoštudija na strani 229. Ta knjiga in pa oddelek Pavlove v londonskem muzeju sta najlepša spomenika, ki jih je mogel postaviti preostali življenski tovariš svoji ugasli zvezdi vodnici.

Narodno gledališče v Brnu.

Letos je vodstvo brnske opere v rokah Milana Sachsa, ki je do lani dalje časa vodil zagrebško opero. Sachs je podal glede svojega delovanja zanimivo izjavo dopisniku »Prager Presse«. Sachs misli, da je dal Zagrebu maksimum tega, kar je pod danimi razmerami mogel dati in da je Zagreb njegovo prizadevanje vedno v celoti priznal. V Brnu si mora pozicijo še ustvariti. Kot vodja zagrebške opere je uvedel Smetano in Dvořaka (»Prodano nevesto« so v Zagrebu igrali kakih 150krat), pa tudi Janáček z »Jenufo« (Pastorkyně). Letos bodo v Zagrebu igrali Janáčkov »Katjo Kabanovo«, nadalje pripravljajo »Brate Karamazove« od O. Jeremiáša. Zagreb se torej sedaj bavi sistematično s češko glasbo. V Brnu živi sedaj, pravi dalje Sachs, v nekako bolj žilavih in takorekoč strožjih umetniško socialnih in zlasti umetniško organizatoričnih razmerah. Češko glasbo ceni zelo visoko, če je še tako levo usmerjena. Prepričan je, da stoji tehnično na višini internacionalnih zahtev. Za tega ne more odobravati, da se mnogokrat ne da presoditi, ali je kakšna češka kompozicija delo češkega komponista ali tuje provenijence. Glede opere, seveda tudi glede češke opere in glede odrske glasbe sploh je mnenja, da bi morala biti, in sicer ne na zadnjem mestu, tudi odrsko učinkovita. Komponisti, pravi, bodo že sami prišli do tega prepričanja. Kakor se je držal Sachs v Zagrebu slovanske orientacije, se je drži tudi v Brnu. Izmed jugoslovanskih del ima na programu Konjovič-Stankovićevo »Koštano«.

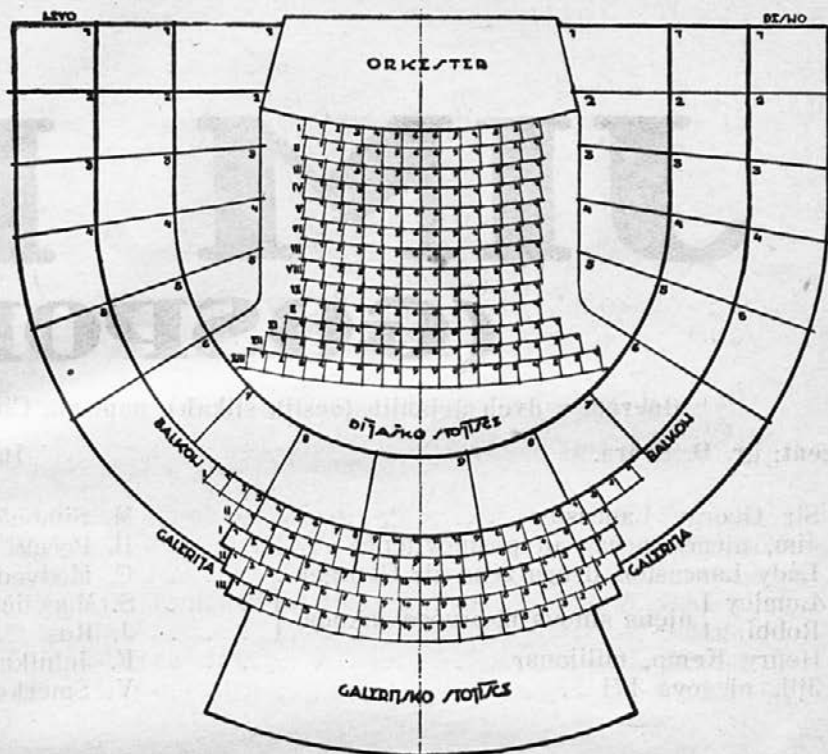
Ostrčil,

ravnatelj opere v praškem Narodnem gledališču, o R. Wagnerju: »Pred vsem moram kar najkrepkeje poudariti veliko potrebo, da se uprizarjajo prav danes čim večkrat Wagnerjeva dela. Naš čas potrebuje velikih vzorov in velikih zgledov, ker je — razen nekoliko izjem — umetniško malenkosten, ne stremi prav nič za osvajanjem, je bojazljiv. Pod imenom »modernosti« se skriva pogosto nevarno nazadovanje. Ako se nam hoče prave modernosti, jo moramo meriti z Wagnerjevim merilom, posebno z njegovim »Tristanom«. Le takemu delu gre brez pridržka privedek modernosti, ki si z uspehom prizadeva, da stori vsaj skromen korak naprej pred »Tristanom« — to več kot 70 let staro glasbeno dramo.



Lastnik in izdajatelj: Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani. Predstavnik: Oton Župančič. Urednik: M. Bravničar. - Tiskarna Makso Hrovatin, vsi v Ljubljani.

RAZVRSTITEV SEDEŽEV V DRAMI



A. PRELOČ

Ljubljana, Marijin trg - Tel. 3456

JIM IN JILL

(GOSPOD PEPELKA)

Opereta v dveh dejanjih (šestih slikah), napisala Clifford Greatrex Newman, uglasbila Vivian Ellis in Richard Myers.

Dirigent: dr. D. Švara.

Inscenator: Uljanišček.

Režiser in koreograf: P. Golovin.

Sir George Lancaster	M. Simončič
Jim, njegov nečak in posinovljeneč	B. Peček
Lady Lancaster, druga žena sir Georgea	C. Medvedova
Lumley } njena sinova iz prvega zakona {	S. Magolič
Robbi }	J. Rus
Henry Kemp, milijonar	F. Jelnikar
Jill, njegova hči	V. Smerkoljeva

Minerva Kemp, njena sestrična	K. Kukčeva
Miss Phyllis	Z. Florjančičeva
Lucy Smith	P. Škerjančeva
Smith, sluga pri Kempovih	Z. Ocvirk
Policist Merks	A. Sekula
Hopkins, postajenačelnik	M. Škabar
Sluga pri s. G. Lancastru	A. Perko

Dame: Gospodje.

Kraj dejanja: Merton Chase, posestvo s. G. Lancastra; Towers, posestvo Mr. H. Kempa.

Šefgardijan: L. Polak.

Blagajna se odpre ob pol 20.

Parter: Sedeži I. vrste	Din 48.—
" II. - III. vrste	42.—
" IV. - VI.	37.50
" VII. - IX.	33.50
" X.	29.50
" XI.	26.50
Lože: Lože v parterju	158.—
" l. reda 1-5	158.—
" 6-9	188.—

Nadaljni ložni sedenja: Parterju	Din 27.—
" I. redu	32.—
Balkon: I. vrsta	26.50
" II. "	21.50
" III. "	16.50
" I. sedež	21.50
" II. "	16.50

Začetek ob 20.

Konec pred 23.

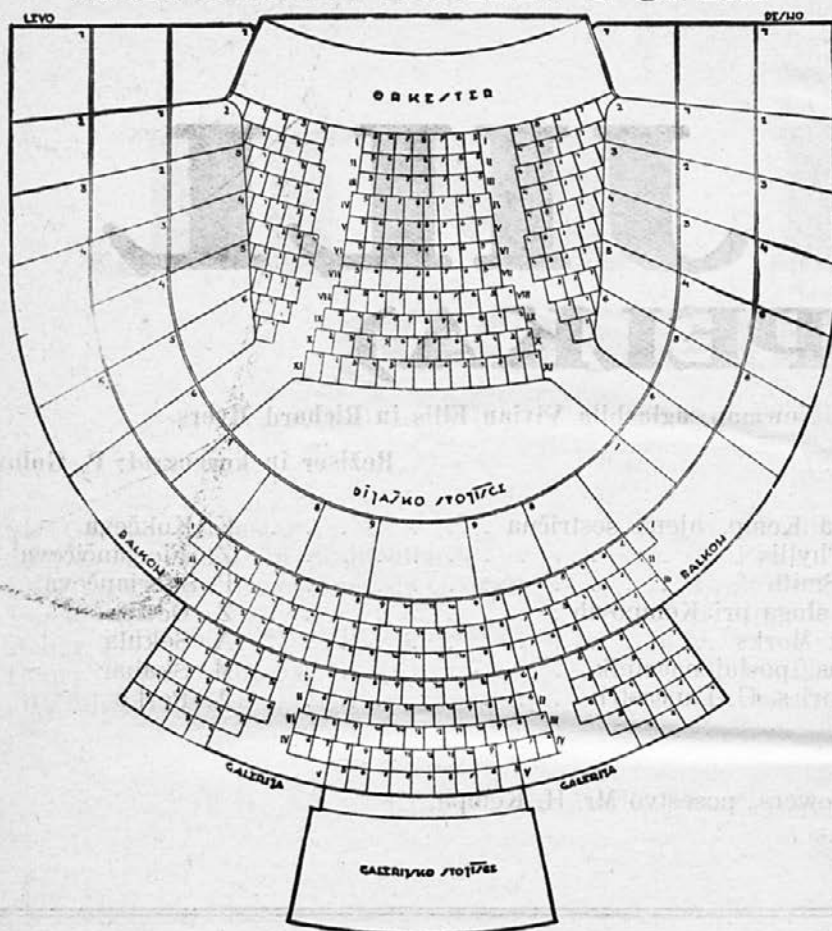
Galerija: Sedeži I. vrste	Din 15.—
" II. "	12.50
" III. "	12.50
" IV. "	10.50
" V. "	10.50
Stojišče	4.50
Dijaško stojšče	7.50

Predpisana taksa za penzond je vračunana v cenah

VSTOPNICE se dobivajo v predprodaji pri gledališki blagovnici opernem gledališču od 10. do pol 1. in od 3. do 5. ure

MEINL-ova KAVA.

RAZVRSTITEV SEDEŽEV V OPERI




Bonboni, čokolade, bonbonijere, pecivo,
sadni soki, marmelade

ŠUMI

LJUBLJANA, GRADIŠČE 7-9

Tovarniška zaloga

Vedno sveže blago  Nizke cene



„SLAVIJA“

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA D. D.
V LJUBLJANI

se priporoča za vse vrste zavarovanj.

Generalno ravnateljstvo v Ljubljani

podružnice v Beogradu, Zagrebu,
Sarajevu, Osijeku, Novem Sadu,
Splitu, glavna zastopstva v
vseh večjih krajih
Jugoslavije

Telefon števil. 2176 in 2276

BIZJAK
k e k s i
so
prvovrstni

Za družbo in ples

Za jesensko in zimsko sezono

pripravili smo za Vas:

luksusne damske čevlje

iz semiša in ševroja s kombinacijami iz kačjega usnja za

Din 199'—

moške lakaste čevlje za

Din 199'—

Obiščite nas neobvezno v prodajalni

Alata

